

Kunigas Jonas NAGULEVIČIUS

Jonas Nagulevičius gimė 1900 m. vasario 18 d. Rygoje (Latvija) Tėvai: Gasparas Kajetonas Nagulevičius (1855–1911) ir Kotryna Kazlauskaitė-Nagulevičienė. Augo trijų vaikų šeimoje, vyresnysis brolis Antanas Nagulevičius (1898–?).

1908–1910 m. mokėsi Rygos miesto pradžios mokykloje, 1910–1914 m. tęsė mokslą privačioje keturių klasių progimnazijoje, nes valdinėje nebuvo vietų beturčių tėvų vaikams. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, mokslą nutraukė ir dirbo pramonės įmonėse.

1917 m. motinai su vaikais grįžus į savo tėviškę, toliau augo Laipuškiuose. 1918–1923 m. studijavo Žemaičių kunigų seminarijoje Kaune, 1919 m. baigė reformuotas teologijos studijas. 1923 m. birželio 10 d. vyskupas Pranciškus Karevičius išventino J. Nagulevičių kunigu.

1923–1931 m. J. Nagulevičius buvo Biržų Šv. Jono Krikštytojo parapijos vikaras, Biržų gimnazijos kapelionas ir lotynų kalbos mokytojas. Biržuose jis įsteigė Ūkininkų sąjungos smulkaus kredito bankelį, 1928 m. buvo paskirtas "Pavasario" sąjungos Biržų rajono dvasios vadu. Tarnaudamas Biržuose ir ruošdamasis tęsti studijas, jis iš anksto paruošė disertaciją "De mixtis religionibus" (lotynų kalba, "Apie mišrias religijas"). 1931–1933 m. jis tęsė studijas Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakulteto Teologijos skyriuje, apsigynė disertaciją ir gavo teologijos (kanonų teisės) licenciatų laipsnį.

1933–1934 m. jis buvo **Krekenavos** vikaras ir progimnazijos kapelionas, talkino klebonui Boleslovui Baronui. 1934–1935 m. jis tarnavo Linkuvos vikaru, buvo Linkuvos gimnazijos kapelionas, už tai, kad užstojo valdžios persekiojamus gimnazistus ateitininkus, iš kapeliono pareigų buvo nušalintas.

1935–1936 m. J. Nagulevičius buvo Ramygalos progimnazijos kapelionas. Ramygalos bažnyčios zakristijoje jis rengdavo ateitininkų susibūrimus. Dėl darbo su ateitininkais jis vėl Švietimo ministro įsakymu neteko kapeliono pareigų, buvo vienas iš penkių Panevėžio vyskupijos dvasininkų, patyrusių tokią bausmę. 1936 m. jis liko tik Ramygalos parapijos vikaru, Panevėžio vyskupui leidus, bažnyčios patalpose vietos mokiniams dėstė tikybą.

Nebegalėdamas dirbti mokyklose, 1936–1941 m. jis tarnavo Panemunio Švč. Trejybės parapijos administratoriumi, ten įrengė ką tik pastatytos bažnyčios vidų, perstatė kleboniją ir ūkio trobesius, aprašė visą bažnyčios inventorių. 1937–1941 m. jis buvo Rokiškio dekanato vicedekanas.

1941 m. gegužės 23 d. J. Nagulevičius buvo paskirtas Debeikių Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonu ir Anykščių dekanato vicedekanu vietoj sovietų valdžios Utenoje kalinamo Kazimiero Mikelskio. Po mėnesio prasidėjus karui ir grįžus išlaisvintam K. Mikelskui, 1941 m. liepą jis sutiko užleisti buvusiam klebonui jo parapiją ir buvo perkeltas į Zarasus.

1941–1945 m. jis buvo Zarasų Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas, 1941–1942 m. – ir Zarasų gimnazijos kapelionas. 1941–1943 m. jis buvo ir Smėlynės Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos administratorius.

J. Nagulevičiaus iniciatyva buvo atstatyta ir sutvarkyta karo pradžioje ypač nuniokota Zarasų bažnyčia, 1943 m. atkurti jos vargonai. Šiems darbams klebonas pats rinko aukas,

važinėdamas po kitas parapijas. Jo iniciatyva vokiečių okupacijos metais Zarasuose buvo pastatyti nauji bažnyčios tarnų namai bei parapijos ūkio pastatai.

1945–1947 m. J. Nagulevičius buvo Obelių Šv. Onos parapijos administratorius. Jo rūpesčiu buvo suremontuota karo pabaigoje 1944 m. nuniokota Obelių bažnyčia: sutaisytas stogas, sutvirtinti vitražai, aptvarkyti langai. 1947 m. jis kartu su kunigu Jurgiu Daniu parašė Obelių parapijos istoriją. Už aktyvią religinę veiklą Obeliuose J. Nagulevičius 1947 m. vasario 3 d. buvo suimtas, Ypatingojo pasitarimo lapkričio 2 d. nuteistas 5 metus kalėti ir ištremtas į Karagandos lagerius (Kazachija). Atlikęs bausmę, į Lietuvą jis grįžo 1952 m. vasario 21 d., o 1953 m. buvo visiškai reabilituotas pagal visuotinę amnestiją, palietusią nuteistuosius iki 5 metų.

1952 m. keturis mėnesius jis tarnavo Grūžių Švč. Mergelės Marijos parapijos administratoriumi, paskui 1952–1956 m. buvo Sidabravo Švč. Trejybės parapijos administratorius.

1956–1966 m. J. Nagulevičius buvo Krinčino Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos administratorius. Jo iniciatyva buvo suremontuota bažnyčia ir atgauta špitolė. Jis ne kartą prašė talkininko vikaro, bet jo negavo, todėl atsisakė pareigų parapijoje dėl nusilpusios sveikatos.

Nuo 1966 m. sausio 14 d. iki gyvenimo pabaigos J. Nagulevičius buvo Naujamiesčio Šv. Mato parapijos altarista, nuo 1973 m., kai paminėjo kunigystės 50-metį, – kunigas jubiliasas. 1968 m. jis laikinai ėjo Naujamiesčio klebono pareigas, 1970 m. aptarnavo **Vadaktėlių** parapiją.

Amžininkų prisiminimuose dvasininkas išliko kaip energingas ir veiklus organizatorius. Mirė 1992 m. kovo 18 d. palaidotas Naujamiesčio bažnyčios šventoriuje. Išsami J. Nagulevičiaus biografija, parengta Aldonos Vasiliauskienės, publikuota rinkinyje "Zarasų parapijos istorija" (2012 m.).

Pagal *Pasaulio Anykštėnų bendrijos* informaciją
parengė mokytojas Mantas Masiokas